

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 351/2019-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. novembra 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Matejom Krajčim, PhD., Záhradnícka 51, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky konaním Okresného súdu Pezinok vedeným pod sp. zn. 10 C 355/2010 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. októbra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané

porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy konaním Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) vedeným pod sp. zn. 10 C 355/2010 (ďalej len „napadnuté konanie“). Ústavná sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 21. októbra 2019.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vo veciach sťažovateľa vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom na vydanie platobného rozkazu podaným 23. novembra 2010 na okresnom súde domáhal od žalovaných zaplataenia peňažnej sumy z titulu náhrady škody. Okresný súd rozsudkom z 28. januára 2015 rozhodol, že návrh zamietá. O podanom odvolaní rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 8 Co 418/2015 z 30. mája 2017 tak, že potvrdil rozsudok prvoinštančného súdu. Sťažovateľ tento rozsudok odvolacieho súdu napadol dovolaním. O dovolaní proti rozsudku krajského súdu z 30. mája 2017 rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 5 Cdo 114/2018 z 11. júla 2019 tak, že dovolanie odmietol.

3. Sťažovateľ v odôvodnení ústavnej sťažnosti, podrobnejšie poukazujúc aj na sporové konania, ktoré predchádzali jeho návrhu na vydanie platobného rozkazu v napadnutom konaní okresného súdu, namieta *„porušenie základného práva na právny štát, konanie štátneho orgánu iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, spravodlivé prejednanie veci v primeranej lehote, nezávislý a nestranný súd, ako aj verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“* v napadnutom konaní okresného súdu, v odvolacom konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 8 Co 418/2015 a dovolacom konaní vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 5 Cdo 114/2018.

Podľa sťažovateľa nepochybným dôkazom neefektívnosti postupu okresného súdu bez zavinenia sťažovateľa je, že aj keď v napadnutom konaní *„sa jedná o jednoduchý spor... spor na prvom stupni trval viac ako 4 roky a 2 mesiace.“*

Nepochybným dôkazom neefektívnosti postupu Krajského súdu v Bratislave bez zavinenia sťažovateľa je skutočnosť, že napriek pomerne jasnej a jednoduchjej argumentácii sťažovateľa v odvolaní... rozhodol odvolací súd... takže spor na druhom stupni konania trval viac ako 2 roky a 2 mesiace, spolu 6 rokov a 6 mesiacov.

Nepochybným dôkazom neefektívnosti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý rozhodoval o Dovolaní, ktoré podal sťažovateľ... takže dovolacie konanie trvalo rok a 10 mesiacov, spolu konanie sporu o zaplatenie... bez zavinenia sťažovateľa, trvalo 8 rokov a 9 mesiacov.“

4. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo na právny štát, konanie štátneho orgánu iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, spravodlivé prejednanie vecí v primeranej lehote, nezávislý a nestranný súd, ako aj verejné prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov [REDAKOVANÉ]... garantované v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1 a s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, v konaní vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 10C/355/2010, bolo porušené.

Okresný súd Pezinok je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ]... finančné zadostučinenie titulom neprimeranej dĺžky konania v sume vo výške 5.000 EUR.

Okresný súd Pezinok je povinný nahradiť [REDAKOVANÉ]... ako sťažovateľovi trovy konania vo výške, ako budú vyčíslené po prijatí tejto sťažnosti na ďalšie konanie.“

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon o ústavnom súde“).

8. Podľa § 39 ods. 1 a 3 zákona o ústavnom súde v každom podaní určenom ústavnému súdu sa musí uviesť, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané.

9. Podľa § 43 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania musí okrem všeobecných náležitostí podľa § 39 obsahovať aj dátum narodenia navrhovateľa, jeho bydlisko a sídlo, označenie subjektu, proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí byť datovaný a podpísaný navrhovateľom alebo jeho právnym zástupcom. K návrhu na začatie konania sa musí pripojiť plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V splnomocnení sa výslovne uvedie, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

10. Podľa § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať

- a) označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody,
- b) označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody,
- c) označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí,
- d) konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

11. Podľa § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažovateľ k ústavnej sťažnosti musí pripojiť aj kópiu právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu, ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

12. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

13. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

14. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto ústavnej sťažnosti preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 a § 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123 a § 124 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

15. Ústavný súd môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde.

16. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že sťažovateľ je v konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom, ktorý je v súlade s § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08, II. ÚS 70/2015, III. ÚS 402/2017, II. ÚS 154/2019). Totiž naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

17. V súvislosti s posudzovaním splnenia zákonom ustanovených náležitostí ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ prostredníctvom kvalifikovaného zástupcu, ktorý koncipoval aj samotnú ústavnú sťažnosť podanú ústavnému súdu, k svojej ústavnej sťažnosti síce priložil plnomocenstvo na jeho zastupovanie advokátom pred ústavným súdom, avšak toto plnomocenstvo udelené 11. januára 2018 bolo priložené k predchádzajúcej ústavnej sťažnosti, o ktorej ústavný súd rozhodol nálezom sp. zn. II. ÚS 561/2018 z 23. januára 2019.

K tomu ústavný súd uvádza, že v zmysle § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde sa ku každému návrhu na začatie konania musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľa advokátom. Predloženie splnomocnenia súvisiace s vecou, o ktorej už ústavný súd konal a rozhodol, nespĺňa požiadavky naň kladené citovaným ustanovením a nie je spôsobilým založiť účinky začatia konania pred ústavným súdom (napr. I. ÚS 50/02, III. ÚS 129/2017, II. ÚS 294/2019).

18. Z hľadiska predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je podstatný najmä § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom, teda tou

časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet a rozsah konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Ústavný súd výslovne zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011, II. ÚS 644/2014, II. ÚS 660/2016).

19. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že tvrdenia o porušení iných ustanovení ústavy, ktoré sťažovateľ uvádza v odôvodnení sťažnosti mimo petitu, je potrebné považovať iba za súčasť jeho argumentácie (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, IV. ÚS 279/07).

20. Inak povedané, zákonnou náležitosťou kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom je (okrem iných náležitostí) aj formulácia návrhu rozhodnutia (petit), ktorá musí byť vymedzená presne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby mohla byť prevzatá do výroku rozhodnutia ústavného súdu. Týmito pravidlami sa ústavný súd spravoval aj pri predbežnom prerokovaní tejto ústavnej sťažnosti, čo znamenalo, že ústavný súd predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť iba v rozsahu korešpondujúcom s návrhom na rozhodnutie vo veci samej (petitom).

21. Ústavná sťažnosť neobsahuje jasný (jednoznačný) návrh rozhodnutia vo veci samej (petit), ktorého vydania ústavným súdom sa sťažovateľ domáha; formulácia návrhu na rozhodnutie vo veci samej je neúplná a neurčitá. Petit nekorešponduje s argumentáciou sťažovateľa uvedenou v ústavnej sťažnosti, kde namieta aj porušenie práva na „verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ konaním okresného súdu, krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu v dovolacom konaní. Z petitu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie práv „len“ postupom okresného súdu v napadnutom konaní, čím

(jednoznačne) vymedzil aj predmet konania pred ústavným súdom, ktorým je v zmysle citovanej judikatúry ústavný súd viazaný.

22. Okrem už uvedeného dôvodu opodstatňujúceho odmietnutie ústavnej sťažnosti pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí ústavný súd zároveň vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy konštatuje, že taktiež riadne neodôvodnil svoju ústavnú sťažnosť. Ústavná sťažnosť obsahuje iba konštatovanie sťažovateľa, že podal odvolanie proti rozsudku okresného súdu a dovolanie proti rozsudku krajského súdu, ako aj konštatovanie, že všeobecné súdy porušili jeho označené práva, avšak bez ďalšej opory v konkrétnej, logicky zrozumiteľnej a zároveň právne zmysluplnej argumentácii. Ústavná sťažnosť teda neobsahuje zmysluplné odôvodnenie návrhu, ktoré by poskytlo základný východiskový rámec pre rozhodovanie ústavného súdu o namietanom porušení uvedených práv sťažovateľa.

23. Ústavný súd nemôže vybočiť z rámca návrhu na rozhodnutie určeného sťažovateľom, nemôže rozhodnúť o niečom inom alebo navyše a nemôže ani sám vykonať konverziu sťažovateľom chybné formulovaného petitu ústavnej sťažnosti. V situácii, keď je petit ústavnej sťažnosti sťažovateľom z hľadiska práva nesprávne formulovaný, musí ústavný súd – s ohľadom na viazanosť ústavného súdu petitom – ústavnú sťažnosť odmietnuť.

24. Začatie konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je ovládané dispozičnou zásadou, ktorá prenáša procesnú zodpovednosť za podobu, v akej sa mu poskytne ústavno-súdna ochrana, na sťažovateľa. Práve sťažovateľ je povinný predložiť ústavnému súdu formálne vybavený návrh na začatie konania (sťažnosť), na základe ktorého bude ústavný súd pri predbežnom prerokovaní schopný utvoriť si úsudok o (ne)splnení procesných podmienok na ďalšie konanie o sťažnosti. To znamená, že sťažovateľ je povinný k ústavnej sťažnosti pripojiť také prílohy, ktoré by slúžili aspoň ako dôkaz existencie zásahu, ktorý má porušovať jeho základné práva a slobody a proti ktorému ústavnou sťažnosťou brojí (III. ÚS 502/2016, II. ÚS 30/2018, II. ÚS 254/2019).

25. V danom prípade sťažovateľ k podanej ústavnej sťažnosti nedoložil kópie namietaných rozhodnutí všeobecných súdov (rozhodnutia okresného súdu, krajského súdu ani najvyššieho súdu). Predloženie rozhodnutia všeobecného súdu, proti ktorému ústavná sťažnosť smeruje, je pritom podľa § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde zákonom danou podmienkou konania pred ústavným súdom. Už konštatovaná dispozičná zásada si tu vyžaduje maximálnu procesnú aktivitu sťažovateľa a len výnimočne procesnú aktivitu ústavného súdu vyvolanú návrhom sťažovateľa (III. ÚS 502/2016).

26. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že ústavná sťažnosť v predloženej podobe neobsahovala návrh rozhodnutia vo veci samej (petit) vymedzený v súlade s čl. 127 ods. 1 ústavy a § 45 a § 123 zákona o ústavnom súde, teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie v uvedenej veci. V dôsledku uvedeného nedostatku by ústavný súd takto navrhovaný petit nemohol premietnuť do svojho rozhodnutia. Sťažovateľ taktiež k návrhu na začatie konania nepredložil splnomocnenie spĺňajúce zákonné požiadavky a nedoložil kópie rozhodnutí všeobecných súdov, čo je tiež zákonnou podmienkou.

27. V súvislosti s uvedenými nedostatkami návrhu na začatie konania ústavný súd zdôrazňuje, že tieto nedostatky nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom ustanovených náležitostí podaní účastníkov konania (m. m. napr. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, IV. ÚS 77/08, I. ÚS 162/2010, III. ÚS 206/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 594/2012 a iné).

28. Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorý je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, nespĺňa požiadavky kvalifikovanej ústavnej sťažnosti, ktorá by zodpovedala zákonným požiadavkám, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

29. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, o ďalších návrhoch sťažovateľa formulovaných v sťažnostnom petite nebolo potrebné rozhodnúť.

30. Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že jeho pozornosti neušlo, že konanie pred okresným súdom síce trvalo dlhšiu dobu, avšak sťažovateľ, ktorý je riadne zastúpený osobou znalou práva, ústavnú sťažnosť s vymedzením sťažnostného petitu podal v čase, keď už nedochádzalo k namietanému porušovaniu ním označených práv okresným súdom, keďže v čase podania ústavnej sťažnosti už bolo vo veci právoplatne meritórne rozhodnuté.

31. Ústavný súd už len pre úplnosť napokon dodáva, že jeho pozornosti neušla ani skutočnosť, že právny zástupca sťažovateľa v texte ústavnej sťažnosti (doručenej ústavnému súdu 23. októbra 2019) opakovane poukazuje na znenie už neplatného a neúčinného zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov. Ústavný súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti právnenému zástupcovi sťažovateľa, že od 1. marca 2019 sa konanie pred ústavným súdom spravuje novou právnou úpravou – zákonom č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. novembra 2019

Jana Laššáková
predsedníčka senátu